

ПРИЧОРНОМОРСЬКИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА ІННОВАЦІЙ

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 39

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

Головний редактор:

Терешкінас Артурас – доктор соціальних наук, професор, професор кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Члени редакційної колегії:

Байша Кіра Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов Херсонського національного технічного університету

Благуна Наталія Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Богуш Людмила Андріївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри менеджменту Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука

Бочелюк Віталій Йосипович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри Запорізького національного технічного університету

Галацин Катерина Олександрівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування № 2 Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Козяр Микола Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичної механіки, інженерної графіки та машинознавства Національного університету водного господарства та природокористування

Кочарян Артур Борисович – кандидат педагогічних наук, доцент, радник Міністра освіти і науки України

Кузьменко Ольга Степанівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізико-математичних дисциплін Льотної академії Національного авіаційного університету, старший науковий співробітник Національного центру «Мала академія наук України»

Невмержицька Олена Василівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри загальної педагогіки та дошкільної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка

Пермінова Владислава Анатоліївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування Чернігівського національного технологічного університету

Пушкарьова Тамара Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, начальник відділу проектного управління ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, член-кореспондент НАПН України

Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук, професор, декан соціально-психологічного факультету Херсонського державного університету

Алісаускіене Мілда – доктор соціальних наук, професор, завідувач кафедри соціології Університету імені Вітовта Великого (Каунас, Литовська Республіка)

Гражієне Віталія – доктор педагогічних наук, завідувач відділу якості освіти Вільнюської академії мистецтв (Вільнюс, Литовська Республіка)

Конрад Яновський – PhD, ректор Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Варшава, Республіка Польща)

Електронна сторінка видання – www.innovpedagogy.od.ua

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Internet
Вченою радою Причорноморського науково-дослідного інституту
економіки та інновацій (протокол № 9 від 27.09.2021 року)

**Журнал включено до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б»)
у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта,
013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта, 015 – Професійна освіта
(за спеціальностями), 016 – Спеціальна освіта)
відповідно до Наказу МОН України від 14.05.2020 № 627 (додаток 2)**

**Журнал включено до міжнародної наукометричної бази Index Copernicus International
(Республіка Польща)**

Науковий журнал «Інноваційна педагогіка» зареєстровано Міністерством юстиції України
(Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
серія KB № 22897-12797P від 02.08.2017 року)

Міжнародний цифровий ідентифікатор журналу: <https://doi.org/10.32843/2663-6085>

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату
за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ЗМІСТ

РОЗДІЛ 1. ЗАГАЛЬНА ПЕДАГОГІКА ТА ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ

Аверіна К.С., Байрамова О.В., Япринець Т.С. ФОРМУВАННЯ SOFT SKILLS ЯК ДЕСКРИПТОР ЯКОСТІ СУЧАСНОЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	11
Куркіна О.О. ОСОБЛИВОСТІ ТА МЕТОДИ ПІДГОТОВКИ ДІВЧАТ-СТАРШОКЛАСНИЦЬ ДО ВІДПОВІДАЛЬНОГО БАТЬКІВСТВА.....	16
Хмель О.В., Рябокучма Т.О. ПІДВИЩЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ТА КУРСАНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	20
Цуй Лун ПРОФЕСІОНАЛІЗМ ПЕДАГОГА ЯК НАУКОВА ПРОБЛЕМА.....	24

РОЗДІЛ 2. ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ (З ГАЛУЗЕЙ ЗНАНЬ)

Білова Н.К. МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ СИНТЕЗ ЯК ШЛЯХ ОПТИМІЗАЦІЇ ХОРМЕЙСТЕРСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	28
Bondarenko H.M., Nosach O.O. USING POETRY AS A MEANS OF AESTHETIC EDUCATION OF STUDENTS AT CLASSES OF FOREIGN LANGUAGE IN PEDAGOGICAL HIGHER EDUCATIONAL ESTABLISHMENTS.....	34
Жирська Г.Я., Біла Є.С., Шкіринець В.М. ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПРИРОДНИЧИХ НАУК.....	38
Конотоп О.С., Верхуша Я.І., Лісовська Ю.О., Шевченко Ю.В., Моїсеєнко А.В. КРИТЕРІЇ ВІДБОРУ АВТЕНТИЧНИХ ВІДЕОФОНОГРАМ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ	46
Кутова С.О., Іванишин М.В. ФОРМУВАННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФІЛОЛОГІВ ЗАСОБАМИ ОСВІТНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА ЗАНЯТТЯХ З МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	50
Мамикіна О.А. МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ СЦЕНІЧНО-КОМУНІКАТИВНИХ НАВИЧОК МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ЕСТРАДНОГО СПІВУ.....	59
Новська О.Р., Левицька І.М. АНСАМБЛЕВЕ МУЗИКУВАННЯ ЯК РЕСУРС ФАХОВОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	63
Осаульчик О.Б. МОЖЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ МЕДІАОСВІТИ В СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ШКОЛИ (НА ПРИКЛАДІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ).....	67
Тимків Б.М., Дем'янчук А.Л., Ясеницька Ж.В. ІННОВАЦІЙНІ МИСТЕЦЬКІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА У ЗВО.....	71
Частник О.С., Діомідова Н.Ю., Зайцева К.І. РОЛЬОВА ГРА ЯК ЕЛЕМЕНТ ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	76
Шарапова О.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ЕФЕКТИВНОГО ФОРМУВАННЯ УМІНЬ САМОСТІЙНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНОЗЕМНИХ СЛУХАЧІВ ПІДГОТОВЧИХ ФАКУЛЬТЕТІВ УКРАЇНСЬКИХ ЗВО.....	81

РОЗДІЛ 3. КОРЕКЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Кабельнікова Н.В., Чабан О.В.

ФОРМУВАННЯ ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ІЗ ТЯЖКИМИ ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ:
ТРАНСФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ РЕАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПЦІЇ НУШ..... 86

Козинець О.В., Ничаюк Т.С.

ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛОГОПЕДІЇ В ПЕРСОНАЛЯХ: ЗАПЛАТНА СВІТЛАНА МИХАЙЛІВНА..... 90

Колишкін О.В., Паладич О.В.

ВОЛОНТЕРСЬКІ ТА ПРОФОРІЄНТАЦІЙНІ ЗАХОДИ В АСПЕКТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 96

Чекан О.І., Барна Х.В., Березюк Б.А.

МЕТОДИКА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ПРИСТРОЇВ ТЕХНОЛОГІЇ АЙ-ТРЕКІНГУ
В РОБОТІ З ДІТЬМИ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ..... 100

РОЗДІЛ 4. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Аксьонова О.П., Півненко Ю.В.

ІНКЛЮЗИВНІ ІГРИ ЯК ФОРМА ВДОСКОНАЛЕННЯ
ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГІВ..... 106

Балануца О.О.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ
МАЙБУТНІХ ДИПЛОМАТІВ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ..... 112

Бобошко В.В., Романенко С.С., Тітова Г.В., Борщенко В.В.

ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ МІЖДИСЦИПЛІНАРНОГО ПІДХОДУ
В ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ..... 116

Валюкевич Т.В.

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОН-ЛАЙН СЕРВІСІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ
АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТІВ НЕПРОФІЛЬНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ..... 122

Віцукаєва К.М., Леонова В.І.

ДІАГНОСТИКА ВИЯВЛЕННЯ РІВНЯ СХИЛЬНОСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ
ДО ПРОЯВУ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ПОВЕДІНКИ..... 127

Волкова Г.К.

ІНТЕГРОВАНЕ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ
В МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ..... 130

Гудзь О.А.

МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ В МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ВОКАЛУ
ЗДАТНОСТІ ДО ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ВОКАЛЬНИХ ТВОРІВ ЕПОХИ БАРОКО..... 134

Димар Н.М., Сойка Л.Д., Шевчук А.М.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ
МЕДИЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ..... 139

Діомідова Н.Ю., Марєєва Т.В., Мінько Н.П.

ПРАКТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ АРТТЕРАПІЇ ТА АРТПЕДАГОГІКИ ЯК МЕТОДІВ
ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ ОСІБ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ..... 143

Заячук М.Д., Чубрей О.С., Яворська В.В.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РЕФОРМУВАННЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ГЕОГРАФІЇ
В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ..... 147

Kerekesha O.V., Tarasenko M.I., Primina N.M.

THE ROLE OF AWARENESS IN THE CROSS-CULTURAL COMMUNICATION..... 152

Костюк В.С., Гарбар О.В.

НАУКОВІ ПІДХОДИ ДО ДОСЛІДЖЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОСТОРУ ПРИ ВИВЧЕНІ ОСВІТНЬОЇ
КОМПОНЕНТИ «КАРТОГРАФІЯ З ОСНОВАМИ ТОПОГРАФІЇ» У ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 157

Крамаренко В.В. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ З НАВІГАЦІЇ Й УПРАВЛІННЯ СУДНАМИ.....	162
Куценко Т.І. ТРАНСФОРМАЦІЯ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ В СУЧАСНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	167
Лисенко Т.П., Лісецький К.А., Мойсеєнко С.М. ДОСВІД ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ ПРИ ВИВЧЕННІ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ.....	171
Лозинська Л.Ф., Липченко Т.С., Усик Л.М. ВПЛИВ ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ НА ПРОФЕСІЙНУ ПІДГОТОВКУ ФАХІВЦІВ З ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	175
Лопатіна М.Ю. СУТНІСТЬ ФЕНОМЕНУ «ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА».....	179
Лютій М.М. ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ЛІДЕРСЬКИХ ЯКОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ПОЗААУДИТОРНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....	184
Магда П.М. РОЗВИТОК ЕМПАТІЇ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В КОНТЕКСТІ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ.....	188
Майстренко Н.М. ВИЗНАЧЕННЯ РОЛІ І МІСЦЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАВДАНЬ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАЙСТРІВ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ ТРАНСПОРТНОГО ПРОФІЛЮ.....	193
Мірошніченко В.І. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ «ТЕОРІЇ І МЕТОДИКИ ВІЙСЬКОВОГО ВИХОВАННЯ» ЯК ВИБІРКОВОЇ ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬО-НАУКОВОЇ ПРОГРАМИ.....	199
Пехарєва А.С., Цегельник Т.М., Саєнко Ю.О. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНКЛЮЗИВНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД КРАЇН СХІДНОЇ ЄВРОПИ.....	203
Пільова С.Г., Пастернацький В.В., Бандура В.А. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ДИХАЛЬНОЇ ГІМНАСТИКИ ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ ОРГАНІЗМУ ПІСЛЯ КОРОНАВІРУСНОЇ ХВОРОБИ.....	207
Рій В.Б. РІЗНОРІВНЕВА ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА З ТАКТИКИ ВОДІННЯ БОЙОВИХ МАШИН.....	214
Співачук В.О., Іконнікова М.В. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ФІЛОЛОГІВ В УКРАЇНІ.....	218
Stoliarchuk L.B. REGULARITIES OF MASTER'S IN LAW PROFESSIONAL TRAINING AT CANADIAN UNIVERSITIES.....	223
Тонконог Н.І., Саєнко Ю.О., Олексієнко Л.А. ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	227
Турбар Т.В., Кідун Л.Г. ЕКОЛОГІЧНА СКЛАДОВА В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ.....	233

РОЗДІЛ 5. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА УПРАВЛІННЯ ОСВІТОЮ**Сакалюк О.О., Соболь К.С.**

КОМУНІКАЦІЇ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ СУЧАСНИХ МЕНЕДЖЕРІВ 239

Стаценко Н.В.УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ ЯК КЛЮЧОВИЙ АСПЕКТ
ПІДГОТОВКИ МЕНЕДЖЕРІВ ОСВІТНИХ ЗАКЛАДІВ..... 243**РОЗДІЛ 6. ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ВИХОВАННЯ****Малик В.М.**ПОНЯТТЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ
Й ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ РОЗВИТКУ..... 248**Морін О.Л.**АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТЕХНОЛОГІЇ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНО-ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЇ УЧНІВ ДО ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 252**Пенцак П.В.**ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ВИХОВАННЯ ГРОМАДЯНСЬКО-ПАТРІОТИЧНОЇ ПОЗИЦІЇ
МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ..... 257**РОЗДІЛ 7. ДОШКІЛЬНА ПЕДАГОГІКА****Канарова О.В.**ПРАВОВА ОСВІТА – СКЛАДНИК ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ
СУЧАСНОЇ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 261**Монке О.С., Таркуцяк О.І.**ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАРОДНИХ І АВТОРСЬКИХ КАЗОК
ЯК ЗАСОБУ МОРАЛЬНО-ДУХОВНОГО ВИХОВАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ..... 265**Цветкова Г.Г., Чорна Г.В., Бабюк Т.Й.**ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ ДО ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ
САМОСТІЙНОСТІ У ДІТЕЙ ПЕРЕДШКІЛЬНОГО ВІКУ..... 270**РОЗДІЛ 8. ТЕОРІЯ НАВЧАННЯ****Рязанцева Д.В.**НЕВЕРБАЛЬНІ ЗАСОБИ СПІЛКУВАННЯ В АСПЕКТІ
МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ..... 274**РОЗДІЛ 9. ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ****Димар Н.М.**ВЕБІНАР ЯК ФОРМА НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ
СТУДЕНТАМИ МЕДИЧНОЇ БІОЛОГІЇ..... 278**НОВИЙ ВИД НАУКОВИХ ПОСЛУГ..... 283**

МОЖЛИВОСТІ ЕФЕКТИВНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ МЕДІАОСВІТИ В СУЧАСНИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР ВИЩОЇ ШКОЛИ (НА ПРИКЛАДІ ДИСТАНЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ)

POSSIBILITIES OF EFFECTIVE INTEGRATION OF MEDIA EDUCATION INTO THE MODERN EDUCATION SYSTEM OF HIGHER SCHOOL (ON THE EXAMPLE OF DISTANCE LEARNING FOREIGN LANGUAGES)

Стаття присвячена актуальній проблемі сучасного освітнього простору: можливостям ефективного провадження медіаосвіти як невід'ємного чинника конструктивізму й інноваційності в її тенденціях до змін. Натепер медіапростір визнано природним середовищем життя людини, отже, перед освітянами постає завдання успішного використання його можливостей у навчальному процесі. Проте впровадження медіаосвіти в Україні перебуває на етапі свого становлення і розвитку, тому постає багато проблемних питань стосовно якості медіаосвіти та практичного досвіду щодо можливостей ефективної її інтеграції в освіту. Характерною ознакою медіаосвіти визначено використання різнопланових медіатекстів відповідно до етапів навчального процесу, а ефективність і якість медіаосвіти визначаються правильним добром і адаптацією медіатекстів під освітні потреби. У статті зазначено увагу на тому, що робота з будь-яким медіатекстом складається із трьох основних етапів: підготовча робота (уведення в ситуацію), безпосередня робота з медіатекстом, післятекстова робота (вихід на непередбачене мовлення). Кінцевим результатом ефективно впроваджені медіаосвіти є медіаграмотність, що, за результатами нашого дослідження, передбачає не лише навички роботи з медіатекстом (його розуміння й виокремлення необхідної порції інформації), а також можливість створення власних медіатекстів для різних цілей і аудиторій, за допомогою відповідних форм, правил і прийомів. На основі методу теоретичного аналізу й узагальнення методичної літератури серед наявних медіаосвітніх технологій було виокремлено низку таких, які орієнтовані на різні види робіт із медіатекстами та слугують прикладом інтеграції медіаосвіти в сучасному освітньому просторі, отже, можуть бути ефективно апробованими під час навчання іноземних мов. До перспектив подальшого розвитку відносимо активне розроблення, апробацію та систематизацію медіаосвітніх технологій у вищій школі.

Ключові слова: медіаосвіта, медіапростір, медіаграмотність, медіатекст, вивчення іноземних мов, вища освіта.

The article is devoted to one of the main problems of modern education: the possibilities of effective media education implementation as an integral factor of constructivism and innovation in its key tendencies to change. Today, the media space is recognized as a natural environment for human life, so educators face the task of successful usage its potential in the educational process. However, the introduction of media education in Ukraine is at the stage of its formation and development, so there are many problematic issues regarding the quality of media education and practical experience regarding the possibilities of its effective integration into education. A characteristic feature of media education is the use of various media texts in accordance with the stages of the educational process, and the effectiveness and quality of media education is determined by the correct selection and adaptation of media texts to educational needs. The article emphasizes that work with any media text consists of three main stages: preparatory work (introduction to the situation), direct work with media text, post-text work (unprepared speech). The end result of effectively implemented media education is media literacy, which, according to our research, involves not only skills in working with media text (understanding and extracting the necessary amount of information), but also the ability to create your own media texts for different purposes and audiences using appropriate forms, rules and methods. Based on the method of theoretical analysis and generalization of methodological literature among the existing media educational technologies there has been identified a number of those focusing on different types of work with media texts and serve as an example of integration of media education in modern education. Prospects for further development include active development, testing and systematization of media educational technologies in higher education.

Key words: media education, media space, media literacy, media text, foreign languages learning, high education.

УДК 378.147
DOI <https://doi.org/10.32843/2663-6085/2021/39.12>

Осаульчик О.Б.,
канд. пед. наук,
доцент кафедри іноземної філології
та перекладу
Вінницького торговельно-економічного
інституту
Київського національного торговельно-
економічного університету

Постановка проблеми в загальному вигляді.

Події останніх років, пов'язані з коронавірусною хворобою, пришвидшили незворотний процес інформатизації та діджиталізації освіти. Вимога дистанційного навчання сприяла пошуку новітніх форм і методів у навчальному процесі, орієнтованих на технічні засоби навчання. Закономірним наслідком таких тенденцій стало розуміння доцільності та нагальності розвитку медіаосвіти. Нині медіапростір є природним середовищем життя в суспільстві, тоді як медіапродукція є без-

заперечним важелем прогресу в умовах жорсткої конкуренції. Інформаційна епоха надала доступ до величезних потоків інформації, змінюючи освітні пріоритети: передача готових знань не є більше актуальною, натомість функція викладача зводиться до навчання студента тому, як працювати з великими об'ємами інформації, як аналізувати й виокремлювати необхідні знання [5, с. 39].

Отже, медіапростір стає перспективною платформою для інноваційних змін в освіті. За таких умов постає проблемне питання медіаграмотності,

адже продуктивне використання медіапродукції вимагає відповідної бази вмій та навичок, передусім викладача. На думку Н. Приходькіної, уникнути дефіциту медіаграмотності допоможе медіаосвіта, запроваджена на загальноукраїнському рівні [6, с. 42]. На жаль, нині впровадження медіаосвіти в Україні перебуває на початковому етапі, потребує подальших розробок і досліджень з метою ефективною імплементації в системі вищої освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

У дослідження проблематики медіаосвіти вагомий внесок зробили як зарубіжні, так і вітчизняні науковці, серед яких О. Волошенюк, С. Гаріна, В. Іванов, Л. Кульчицька, О. Мальцева, Н. Приходькіна, Т. Добросклонська, С. Іць, А. Parola, M. Ranieri, K. Worsnop та інші.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Оскільки впровадження медіаосвіти в Україні перебуває на етапі свого становлення і розвитку, є багато питань стосовно якості медіаосвіти та практичного досвіду щодо можливостей ефективною її інтеграції в освіту сьогодення.

Мета статті полягає в розкритті можливостей ефективною інтеграції медіаосвіти в сучасній вищій школи на прикладі дистанційного викладання іноземних мов.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні ми не уявляємо наше життя без медіа, медіапростір є дотичним до всіх сфер суспільства, навіть більше, медіапродукція часто визначає і прогнозує подальші тенденції суспільного розвитку. К. Ворсноп, як один із представників сучасної медіапедагогіки в Канаді, переконаний, що медіа є тим, що нас оточує, без чого неможливо уявити сучасний світ, тому природним є ознайомлення з медіапростором якомога раніше [8]. Отже, медіаосвіта має на меті не лише озброїти необхідними знаннями та навичками, а і сприяти гармонійному перебуванню особистості в медіапросторі, ефективному його використанню. Також медіасередовище володіє натеper величезною кількістю інформаційних ресурсів, які не є адаптованими під освітні цілі та вимоги.

21 квітня 2016 р. Президія Національної академії педагогічних наук України схвалила нову редакцію Концепції впровадження медіаосвіти в Україні [4]. Ухвалена Концепція впровадження медіаосвіти була спрямована на підготовку і проведення широкомасштабного експериментального і подальшого інтенсивного масового впровадження медіаосвіти в педагогічну практику на всіх рівнях. Згідно з Концепцією, 2021–2025 рр. мають стати періодом її масового впровадження і подальшого розвитку, зокрема передбачалась інтеграція медіаосвітньої складової частини в навчальні програми вищої школи і післядипломної освіти з гуманітарної підготовки фахівців усіх профілів [4].

Під терміном «медіаосвіта» розуміють частину освітнього процесу, спрямовану на формування

медіакультури, що включає як традиційні (друковані видання, радіо, кіно, телебачення), так і новітні (комп'ютерно опосередковане спілкування, інтернет, мобільна телефонія) медіа з урахуванням розвитку інформаційно-комунікаційних технологій. Більшість науковців, які досліджують проблему медіаосвіти, наголошують, що освітні можливості сучасних медіа є недооціненими й маловивченими, що пов'язано насамперед з неналежною медіаграмотністю викладачів, а також технічною оснащеною освітніх установ [1, с. 66]. У зарубіжній педагогіці терміни «медіаосвіта» та «медіаграмотність» є тотожними і визначаються повним розумінням природи й методик засобів масової інформації та впливу використаних методів у медіа [6, с. 43]. Проте вітчизняні педагоги не ототожнюють ці терміни, натомість підкреслюють їхній причинно-наслідковий зв'язок, уважають медіаграмотність кінцевим продуктом, результатом медіаосвіти.

Беручи за приклад викладання іноземних мов у вищій школі, уважаємо, що за умови включення медіаосвіти в навчальний процес зміни й оновлення відбудуться в добірці тем та відповідних медіатекстах (друковані, аудіо- та відеотексти). Так, на початковому етапі студенти читають, слухають або переглядають невеликі за обсягом оповідання, новини, життєві історії, логотипи футболок, інструкції до медичних або косметичних засобів, зрозумілі реклами. На середньому етапі вивчення іноземної мови обсяг текстів збільшується, вони визначаються глибшою проблематикою: новини на глобальну тематику, уривки з художніх фільмів, відео у формі діалогу або монологу із соціальної мережі YouTube. На завершальному етапі опанування іноземної мови пропонуються медіатексти різної складності: поточні новини, перегляд художніх фільмів без субтитрів, технічні та медичні інструкції, рекламні тексти з можливими аббревіатурами, політичні ток-шоу тощо. Отже, характерною ознакою медіаосвіти є використання різнопланових медіатекстів відповідно до етапів навчального процесу, тоді як ефективність і якість медіаосвіти визначаються правильним добором й адаптацією медіатекстів під освітні потреби.

Медіатексти як одиничні елементи медіаосвіти мають низку визначених характерних особливостей [1, с. 67–68]: медійність (створення тексту за допомогою різних медіазасобів), масовість (орієнтир на аудиторію широкого загалу), інтегральність (об'єднання в єдине ціле різних вербальних, візуальних, аудитивних, аудіовізуальних або інших компонентів в єдиному смисловому просторі тексту). На думку Т. Добросклонської, медіатекстом є багаторівневе явище, в основі концепції якого лежить органічне поєднання одиниць вербального і медійного ряду [2, с. 30]. Так, медіатексти можуть бути поділеними на типи відповідно до таких ознак (таблиця 1).

Типи медіатекстів відповідно до різних ознак для поділу

Характерні ознаки для поділу медіатекстів на типи	Типи медіатекстів
Спосіб створення	Авторські / колективні
Форма створення / відтворення	Одновимірні (усна, письмова, аудіо) / багатовимірні (відео)
Канал поширення (друк, радіо, телебачення, інтернет, мобільний зв'язок)	Газетні / радіотексти / телепродукція / інтернет-тексти / гіпертексти
Функціонально-жанровий напрям	Новини / коментар / публіцистика / реклама
Адресат	Медіатексти орієнтовані на широкий загал / різну вікову аудиторію / сферу освіти / вузьких спеціалістів окремої сфери
Тематика	Політичні / економічні / екологічні / спортивні / освітні тощо

Робота з будь-яким медіатекстом складається із трьох основних етапів: підготовча робота (уведення в ситуацію), безпосередня робота з медіатекстом, післятекстова робота (непідготовлене мовлення). Водночас необхідно зауважити, що медіаграмотність, як результат ефективно впровадженої медіаосвіти, передбачає не лише навички роботи з медіатекстом (його розуміння й виокремлення необхідної порції інформації), а також можливість створення власних медіатекстів для різних цілей і аудиторій, використання для цього відповідних форм, правил і прийомів.

У багатьох країнах медіаосвіта функціонує як система, що стала невід'ємною частиною загальноосвітньої підготовки молоді. Однією з передових країн із досвідом ефективного впровадження медіаосвіти є Канада. Для успішного функціонування медіаосвіти у країні створено Асоціацію медіаграмотності, яка складається з учителів, бібліотекарів, консультантів, батьків, працівників культури та медіапрофесіоналів. У своїх витоках медіаосвіта наприкінці 1960-х рр. зосереджувалась на кіно і телебаченні. А в 1986 р. членами Асоціації медіаграмотності було створено «Довідник з медіаграмотності», який було перекладено мовами провідних країн для впровадження на їхніх теренах медіаосвіти. У 1990 р. медіаосвіта була схвалена й успішно апробована у програмі вивчення іноземних мов. Нині повсякчас проводяться курси підвищення кваліфікації в галузі медіаосвіти при Йоркському та Торонтському університетах [6, с. 44–45]. Отже, сповна використовується потенціал медіапростору, адже, окрім того, що є доступ до різноманітної інформації, медіаосвіта залучає новітні зразки наочності (анімація, комп'ютерна графіка, моделювання), а також інтенсифікує індивідуальну роботу студента, зокрема в умовах дистанційної освіти. Так, відповідно до різноманітних тем уроку завдання можуть бути різного характеру. Наприклад: написання реклами, листів, зйомка відеозвернень, інтерв'ю, кулінарних рецептів, реклами агенції з організації свят, епізод з улюбленого фільму, треки для розважальних програм, підготовлених учнями, колажі, книжки, журнали, презентації PowerPoint тощо.

Натепер є низка медіаосвітніх технологій, готових до використання у процесі вивчення іноземної мови. Як зазначає С. Іць, головними перевагами медіаосвітніх технологій порівняно із традиційними є те, що вони: дозволяють дистанційно керувати процесом навчання іноземних мов; забезпечують навчання необхідним навчальним інструментарієм, інформацією та комунікацією; спрямовані на співрозвиток іншомовної комунікативної компетенції та медіакомпетентності [3, с. 17].

Серед наявних медіаосвітніх технологій нами було виділено такі, які, на нашу думку, є прикладом інтеграції медіаосвіти в сучасному освітньому просторі, тому можуть бути ефективно апробованими під час навчання іноземних мов. Однією з таких медіаосвітніх технологій є технологія «Добросовісний перегляд». Під час роботи з відеоматеріалами можна застосовувати звичайний перегляд, перегляд із повтором, використання стоп-кадру, перегляд слайдів у зворотному порядку, перегляд із середини відео, перегляд лише початку або кінцівки відео, перегляд уривка без звукового супроводу (з подальшим завданням відтворити можливі репліки) тощо.

Також однією з перспективних в опануванні іноземної мови є медіаосвітня технологія «Word cloud» («Хмара зі слів»). Після читання уривка медіатексту за допомогою безкоштовної програми в Інтернеті «Word it out» (<http://worditout.com/word-cloud/make-a-new-one>), скопіювавши текст книги, зробимо «Хмару зі слів». Є багато різних безкоштовних сайтів, які дозволять учням, студентам та вчителям легко створювати свої власні «Хмари зі слів», з різноманітним розташуванням слів: вертикальним, горизонтальним або у формі різних геометричних фігур.

Медіаосвітня технологія «Колажування» передбачає завдання, які орієнтовані на створення рекламних афіш власного медіатексту (наприклад: афіші до професійних медіатекстів. Продуктивною формою роботи є створення телевізійних або кінематографічних мінісценаріїв. Під час практичної їх реалізації можлива організація ситуативних ігор: «Біржа праці» (підбір кандидатур на ролі телеведучих, акторів, репортерів тощо), «Телено-

вини» (конкурс ведучих, підготовка матеріалу для «випуску новин» тощо), «Репортаж з місця подій» (розвиток уміння інтерпретувати різну інформацію), «Рекламна пауза» (презентація «власної продукції», підготовка рекламних роликів), «Ток-шоу» (робота в мікрогрупах зі створення невеликих авторських ток-шоу) тощо.

Висновки. Отже, зважаючи на потужний інформаційний потенціал медіапростору, стрімкий і постійний його розвиток, дотичність до всіх сфер існування людини, ми дійшли висновку, що медіаосвіта є шляхом ефективних інноваційних змін в освітній системі. З огляду на той факт, що в Україні немає окремих інституцій, закріплених на рівні держави, які б відповідали і координували впровадження інновацій, вважаємо за доцільне створювати такі групи на рівні навчальних закладів із метою активного впровадження медіаосвіти сьогодні. Кінцевим результатом медіаосвіти вважаємо медіаграмотність, а її одиничною складовою частиною – медіатекст. У роботі з будь-яким медіатекстом, на нашу думку, важливо дотримуватись трьох етапів, як-от: підготовча робота, безпосередня робота з медіатекстом та післятекстова робота. Останній відповідає рівню непідготовленого мовлення, а також втілюється у вмінні створювати власні медіатексти. За результатами нашого дослідження ефективним інструментом упровадження якісної медіаосвіти є активне впровадження медіаосвітніх технологій, розро-

блення яких належить до перспектив розвитку в обраному напрямі.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Гаріна С. Типологія медіатекстів: проекція на освітні ресурси та технології. 2014. URL: <https://ru.calameo.com/read/003816023b689bbd20247>.
2. Добросклонская Т. Медиалингвистика: системный подход к изучению языка СМИ: Современная английская медиаречь. Москва : Флинта ; Наука, 2008. 263 с.
3. Іць С. Педагогічні медіатехнології у професійній підготовці майбутнього вчителя іноземної мови : навчально-методичний посібник. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2013. 106 с.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: <https://ms.detector.media/mediaosvita/post/16501/2016-04-27-kontseptsiya-vprovadzheniya-mediaosvity-v-ukraini-nova-redaktsiya/>.
5. Osaulchuk O., Dovhan L. Innovative Potential of E-learning as a Basis of Distance Education. *Scientific Letters of Academic Society of Michal Baludiansky : Scientific Journal*. 2020. № 8 (4). P. 39–43.
6. Приходькіна Н. Особливості провадження медіаосвіти в заклади середньої освіти Канади: досвід провінції Онтаріо. *Інноваційна педагогіка*. 2018. № 8. С. 42–45.
7. Parola A., Ranieri M. The Practice of Media Education: International Research on Six European Countries. *Journal of Media Literacy Education*. 2011. № 3 (2). P. 90–100.
8. Worsnop C. Screening Images Ideas for Media Education. Mississauga, 1994. 258 p.

Наукове видання

ІННОВАЦІЙНА ПЕДАГОГІКА

Науковий журнал

Випуск 39

Коректура • *Н. Ігнатова*

Комп'ютерна верстка • *С. Калабухова*

Формат 60x84/8. Гарнітура Arimo.
Папір офсетний. Цифровий друк. Обл.-вид. арк. 33,77. Ум. друк. арк. 32,78.
Підписано до друку 28.09.2021. Замов. № 1021/378. Наклад 100 прим.

Видавництво і друкарня – Видавничий дім «Гельветика»
65101, м. Одеса, вул. Інглєзі, 6/1
Телефон +38 (048) 709 38 69, +38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08
E-mail: mailbox@helvetica.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи
ДК № 6424 від 04.10.2018 р.